

IZVJEŠĆE ZA 2018. GODINU

DOJENAČKE SMRTI U HRVATSKOJ

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Listopad, 2019.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
SLUŽBA ZA JAVNO ZDRAVSTVO
ZAGREB, Rockefellerova 7

IZVJEŠĆE ZA 2018.
DOJENAČKE SMRTI U HRVATSKOJ

INFANT DEATHS IN CROATIA IN 2018

Autori:

Izv. prof. dr. sc. Urelija Rodin, prim. dr. med.
Željka Draušnik, dr. med.
Ivan Cerovečki, dr.med.
Daria Jezdić, dipl. med. techn.

Grafička priprema:
Mario Hemen, ing.

listopad, 2019.

Sadržaj

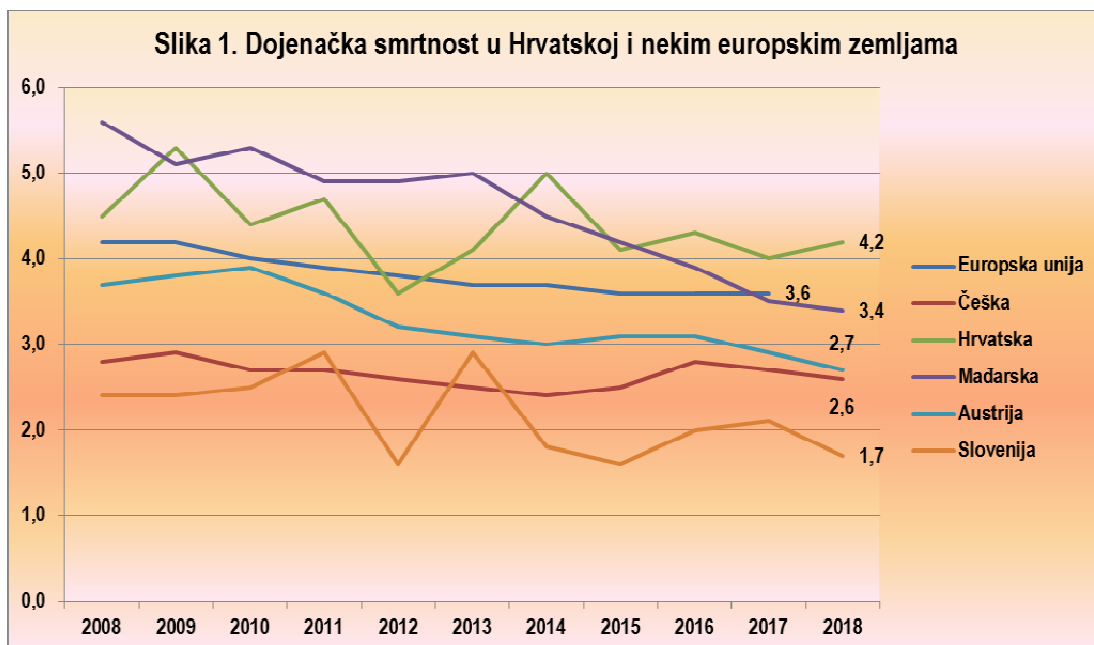
Dojenačka smrtnost.....	3
Uzroci dojenačkih smrti.....	5
Dojenačka smrtnost prema županijama.....	7
Struktura dojenačkih smrti prema dobi	8
Dojenačke smrti prema spolu	11

Dojenačka smrtnost

Praćenje dojenačkih smrti kao jednog od najosjetljivijih pokazatelja zdravstvenog stanja najmlađeg dijela populacije sastavni je dio ciljeva SZO/EURO "Zdravlje za sve", a brojne međunarodne organizacije (UN, SZO, UNICEF) ubrajaju dojenačku smrtnost među osnovne pokazatelje zdravstvenog stanja stanovništva.

U Hrvatskoj je u 2018. godini umrlo 157 dojenčadi (u 2017. godini 148), a stopa dojenačke smrtnosti iznosi 4,2/1.000 živorođene djece, što predstavlja blagi porast u odnosu na 2017. godinu (4,0/1.000 živorođenih). Prema pokazateljima *Eurostata* (Statistički ured Europske unije), prosječna stopa dojenačke smrtnosti za 28 članica Europske unije (EU-28) je 2017. godine iznosila 3,6/1.000. Najniža stopa dojenačke smrtnosti u EU-28 zabilježena je na Cipru (1,3/1.000), a stope u rasponu 2,0–3,0/1.000 bilježi 9 članica EU: Finska (2,0/1.000), Slovenija (2,1/1.000), Estonija (2,3/1.000), Švedska (2,4/1.000), Češka (2,7/1.000), Španjolska (2,7/1.000), Italija (2,7/1.000), Portugal (2,7/1.000) i Austrija (2,9/1.000). Niti jedno dojenče nije umrlo u San Marinu i Lihtenštajnu, a izvan EU-28 najnižu stopu imaju Crna Gora (1,3‰), Norveška (2,3‰) i Island (2,7‰). U EU-28 najviša stopa dojenačke smrtnosti zabilježena je na Malti (6,7/1.000), ali zbog apsolutne zabrane prekida trudnoće, pa i u slučaju ugroženosti života majke i malformacija nespojivih s životom u djeteta, za razliku od svih ostalih europskih zemalja. Jednako visoku stopu dojenačke smrtnosti ima i Rumunjska, a nešto nižu Bugarska (6,4/1.000). Između ostalih europskih i/ili euroazijskih država izvan EU-28 vrlo visoku smrtnost bilježe Azerbajdžan (11,8/1.000), Kosovo (9,7/1.000), Gruzija (9,6/1.000), Sjeverna Makedonija (9,2/1.000) i Turska (9,2/1.000).

Ova razlika između pojedinih zemalja je u skladu s poznatim činjenicama da je dojenačka smrtnost povezana s djelotvornošću i mogućnostima sustava zdravstvene zaštite, ali i socijalno-gospodarskim prilikama stanovništva. Prosječna stopa dojenačke smrtnosti u EU-28 je posljednjih desetak godina u padu, s 5,3/1.000 u 2003. godini do 3,6/1.000, ali nije se mijenjala 2015. - 2017. godine. Kretanje stopa dojenačke smrtnosti u EU-28 i nekim drugim europskim i/ili euroazijskim državama za razdoblje 2011. - 2017. godine prikazano je u tablici 1., a usporedba Hrvatske s EU-28 prosjekom i pojedinim tranzicijskim zemljama na slici 1.

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 06.06.2019.; dostupno na <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>), Statistik Austria (zadnja izmjena: 21.08.2019.; dostupno na https://www.statistik.at/web_de/statistiken/menschen_und_gesellschaft/bevoelkerung/index.html), Nacionalni inštitut za javno zdravlje (zadnja izmjena: 30.09.2019.; dostupno na <https://podatki.nijz.si/pxweb/si/NIJZ%20podatkovni%20portal/>), Központi Statisztikai Hivatal (zadnja izmjena: 30.08.2019.; dostupno na http://www.ksh.hu/nepesseg_nepmozgalom); Český statistický úřad (zadnja izmjena: kolovoz 2019. g.; dostupno na https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/en/index.jspx?_af=statistiky) pristupljeno 03.10.2019. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine.

Tablica 1. Dojenačka smrtnost u Europskoj uniji i nekim drugim europskim državama u razdoblju od 2011. do 2017. godine (na 1.000 živorođenih)

Država/područje	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Europska unija (EU-28)	3,9	3,8	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6
Austrija	3,6	3,2	3,1	3,0	3,1	3,1	2,9
Belgija	3,4	3,8	3,5	3,4	3,3	3,2	3,6
Bugarska	8,5	7,8	7,3	7,6	6,6	6,5	6,4
Cipar	3,1	3,5	1,6	1,4	2,7	2,6	1,3
Češka	2,7	2,6	2,5	2,4	2,5	2,8	2,7
Danska	3,5	3,4	3,5	4,0	3,7	3,1	3,8
Estonija	2,5	3,6	2,1	2,7	2,5	2,3	2,3
Finska	2,4	2,4	1,8	2,2	1,7	1,9	2,0
Francuska	3,5	3,5	3,6	3,5	3,7	3,7	3,9
Grčka	3,4	2,9	3,7	3,7	4,0	4,2	3,5
Hrvatska	4,7	3,6	4,1	5,0	4,1	4,3	4,0
Irska	3,5	3,5	3,5	3,3	3,4	3,0	3,0
Italija	2,9	2,9	2,9	2,8	2,9	2,8	2,7
Latvija	6,6	6,3	4,4	3,8	4,1	3,7	4,1
Litva	4,8	3,9	3,7	3,9	4,2	4,5	3,0
Luksemburg	4,3	2,5	3,9	2,8	2,8	3,8	3,2
Mađarska	4,9	4,9	5,0	4,5	4,2	3,9	3,5
Malta	6,5	5,3	6,7	5,0	5,8	7,4	6,7
Nizozemska	3,6	3,7	3,8	3,6	3,3	3,5	3,6
Njemačka	3,6	3,3	3,3	3,2	3,3	3,4	3,3
Poljska	4,7	4,6	4,6	4,2	4,0	4,0	4,0
Portugal	3,1	3,4	2,9	2,9	2,9	3,2	2,7
Rumunjska	9,4	9,0	8,9	8,4	7,6	7,0	6,7
Slovačka	4,9	5,8	5,5	5,8	5,1	5,4	4,5
Slovenija	2,9	1,6	2,9	1,8	1,6	2,0	2,1
Španjolska	3,1	3,1	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7
Švedska	2,1	2,6	2,7	2,2	2,5	2,5	2,4
Ujedinjeno Kraljevstvo	4,2	4,0	3,9	3,9	3,9	3,8	3,9
Albanija	:	:	7,9	7,9	7,1	8,7	8,0
Bjelorusija	3,8	3,3	:	3,5	3,0	3,2	3,2
Bosna i Hercegovina	:	5,4	:	:	:	:	:
Crna Gora	4,4	4,4	4,4	4,9	2,2	3,4	1,3
Island	0,9	1,1	1,8	2,1	2,2	0,7	2,7
Kosovo	13,1	11,4	:	:	9,7	8,5	9,7
Lihtenštajn	2,5	8,4	5,9	2,7	6,2	2,6	0,0
Moldavija	11,0	10,2	9,5	9,6	:	9,4	:
Norveška	2,4	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3
Rusija	7,3	:	8,2	7,4	:	:	:
Sjeverna Makedonija	7,6	9,8	10,2	9,9	8,6	11,9	9,2
Srbija	6,3	6,2	6,3	5,7	5,3	5,4	4,7
Švicarska	3,8	3,6	3,9	3,9	3,9	3,6	3,5
Turska	11,7	11,6	10,8	11,1	10,7	10,0	9,2
Ukrajina	9,0	8,4	8,0	7,8	8,1	7,4	7,7

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 06.06.2019; dostupno na: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-datasets/>); pristupljeno: 08.08.2019.

Uzroci dojenačkih smrti

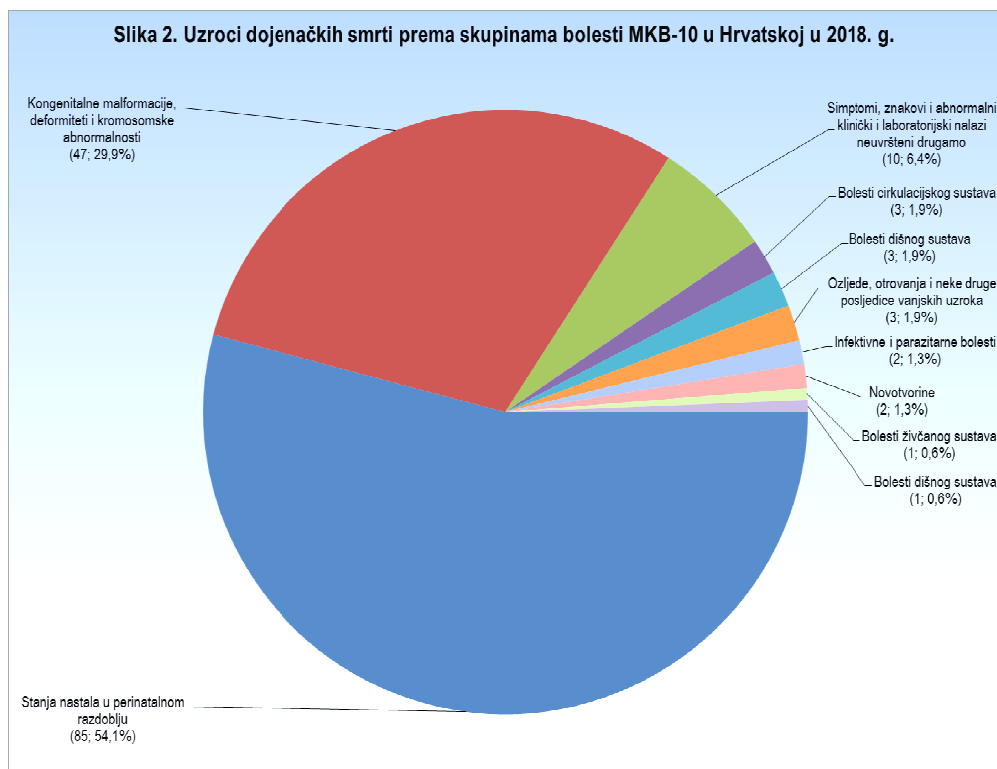
Uzroci dojenačkih smrti u Hrvatskoj ne razlikuju se znatno od uzroka dojenačkih smrti u razvijenim zemljama. Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema – reviziji 10 (MKB-10), uzroci su svedeni na nekoliko skupina bolesti. Najčešća su određena patološka stanja vezana uz trudnoću ili porod (stanja iz perinatalnog razdoblja – 54,1%) i kongenitalne malformacije (29,9%), a uzroci iz ostalih skupina bolesti utvrđeni su u 16,0% dojenačkih smrti (tablica 2., slika 2.). U 2018. godini je od perinatalnih uzroka umrlo 2,3/1.000 živorođenih (u 2016. i 2017. godini 2,0/1.000). Smrtnost od kongenitalnih malformacija u 2018. godini iznosila je 1,3/1.000 (u 2017. godini 1,3/1.000, u 2016. godini 1,6/1.000).

Smrti zbog perinatalnih uzroka najčešće su povezane s kratkim trajanjem trudnoće i preranim porodom zbog patologije u trudnoći. Najveći broj dojenčadi umrle zbog navedenih perinatalnih uzroka umire neposredno po rođenju, tijekom prvog dana života, te bi osiguravanje intenzivnog neonatalnog liječenja u ustanovi poroda, uz usko specijalizirani kadar i potrebnu opremu, moglo dovesti do povoljnijih ishoda, kao u većini zemalja EU-28 s niskom dojenačkom smrtnošću. U svrhu utvrđivanja dojenačkih smrti koje su se mogle izbjeći, da su pravovremeno utvrđeni rizici i poduzete mjere liječenja (eng. *amenable infant deaths*), potrebno je, osim ove analize vitalno-statističkih podataka o broju i osnovnim uzrocima dojenačkih smrti, provesti i analizu potencijalnih rizika za svako umrlo dojenče te učinkovitosti organizacije perinatalne skrbi, posebice u odnosu na mogućnosti liječenja novorođenčadi vrlo niske (ispod 1.500 grama) i izrazito niske porodne težine (ispod 1.000 grama) koja čine najveći udio u ukupnom broju novorođenčadih (0-27 navršenih dana života) i dojenačkih (0-364 navršena dana života) smrti.

Tablica 2. Struktura uzroka dojenačkih smrti po skupinama bolesti MKB-10 u 2018. godini

Skupina bolesti MKB-10		Broj	Udio (%)	Rang
I	Zarazne i parazitarne bolesti	2	1,27	7./8.
II	Neoplazme	2	1,27	7./8.
VI	Bolesti živčanog sustava	1	0,64	9./10.
IX	Bolesti cirkulacijskog sustava	3	1,91	4./5./6.
X	Bolesti dišnog sustava	3	1,91	4./5./6.
XIV	Bolesti genitourinarnog sustava	1	0,64	9./10.
XVI	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	85	54,14	1.
XVIII	Kongenitalne malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	47	29,94	2.
XVII	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i lab. nalazi, NSD	10	6,37	3.
XIX	Ozljede, otrovanja i neke druge posljedice vanjskih uzroka	3	1,91	4./5./6.
UKUPNO		157	100,00	-

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2019. godine. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine

Od 157 dojenčadi umrle tijekom 2018. godine, 93, odnosno 59,2%, umrlo je od 9 vodećih uzroka smrti (tablica 3.). Među vodećim uzrocima izdvajaju se različite bolesti uvjetovane komplikacijama tijekom trudnoće s prijevremenim porodom i posljedičnom nezrelošću poput respiracijskog distres-sindroma (MKB-10-dijagnoza: P22) s ukupno 22 dojenačke smrti. Infekcije su također često povezane s prijevremenim porodom (MKB-10-dijagnoze: P02.7, P36), kojih je ukupno bilo 24 ili 15,3% dojenačkih smrti. Nadalje po učestalosti slijede komplikacije višeplođnih trudnoća, također povezane s prijevremenim porodom (MKB-10-dijagnoza: P01), zabilježene u 13 slučajeva (8,3% dojenačkih smrti). Bilježe se i 4 smrti bez drugih podataka o uzroku osim niske porodne težine i/ili prekratkog trajanja trudnoće (MKB-10-dijagnoza: P07). Sindrom iznenadne dojenačke smrti (SIDS) i dalje je među prvih 10 vodećih uzroka (9 slučajeva ili 5,7%). Među kongenitalnim malformacijama najučestalije su ostale prirođene malformacije, nesvrstane drugamo (MKB-10-dijagnoza: Q89), koje su zabilježene u 8 slučajeva (5,1% dojenačkih smrti), a u jednakom broju su zabilježene i kromosopatije - sindromi Edwards i Patau (MKB-10-dijagnoza: Q91). Slijede prirođene malformacije mišićno-koštanog sustava (MKB-10-dijagnoza: Q79), zabilježene u 5 slučajeva dojenačkih smrti, a radi se o dijafragmalnoj herniji.

Tablica 3. Vodeći uzroci dojenačkih smrti u Hrvatskoj u 2018. godini

Šifra i dijagnoza u MKB-10	broj	postotak ukupnog broja smrti
P22 Respiracijski distres novorođenčeta	22	14,0
P02 Fetus i novorođenče na koje djeluju komplikacije posteljice, pupkovine i ovojnice	20	12,7
P01 Fetus i novorođenče na koje djeluju komplikacije trudnoće u majke	13	8,3
R95 Sindrom iznenadne dojenačke smrti	9	5,7
Q89 Ostale prirođene malformacije, nesvrstane drugamo	8	5,1
Q91 Edwardsov sindrom i Patauov sindrom	8	5,1
Q79 Prirođene malformacije mišićno-koštanog sustava, nesvrstane drugamo	5	3,2
P07 Poremećaji kratke gestacije i niske porođajne težine	4	2,5
P36 Bakterijska sepsa u novorođenčeta	4	2,5
VODEĆI UZROCI SMRTI	93	59,2
UKUPNI BROJ UMRLE DOJENČADI	157	100,0

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2019. godine. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine

Za svaku nejasnu dojenačku smrt obvezna je provedba obdukcije, pogotovo ako se radi o iznenadnoj smrti (SIDS) ili nedovoljno definiranim uzrocima smrti. U 2018. godini SIDS je obdukcijski potvrđen u 6/9 slučajeva iznenadnih dojenačkih smrti. Svi „izbježivi“ uzroci dojenačkih smrti (eng. *avoidable infant deaths*) trebali bi se pratiti i na županijskim razinama, u svrhu poduzimanja preventivnih mjera na lokalnoj razini. Ako je u nekim županijama dojenačka smrtnost značajno viša od državnog prosjeka, pri čemu se u takvim županijama bilježi veći udio «izbježivih» smrti, veća se pozornost treba pridavati i mjerama socijalne zaštite, komunalne higijene te zdravstveno-odgojnim mjerama edukacije roditelja koji pripadaju manje obrazovanim i siromašnijim skupinama stanovništva (njega i prehrana dojenčadi, traženje liječničke pomoći čim se uoči da je dijete bolesno i sl.).

Dojenačka smrtnost prema županijama

Smrtnost dojenčadi prema teritorijalnoj raspodjeli u 2018. godini prikazana je u tablici 4. Na visinu stope u pojedinim godinama svakako utječe mali broj događaja (živorođenih i umrle dojenčadi) u županiji, pa bi za donošenje zaključaka trebalo uzeti u obzir višegodišnje kretanje smrtnosti odnosno prosjek za 5-10 godina. U 2018. godini najviša stopa dojenačke smrtnosti bila je u Koprivničko-križevačkoj županiji (8/1.000), a najniža u Varaždinskoj županiji (1,4/1.000).

Tablica 4. Stope dojenačke smrtnosti u Hrvatskoj u razdoblju od 2009. do 2018. godine po županijama

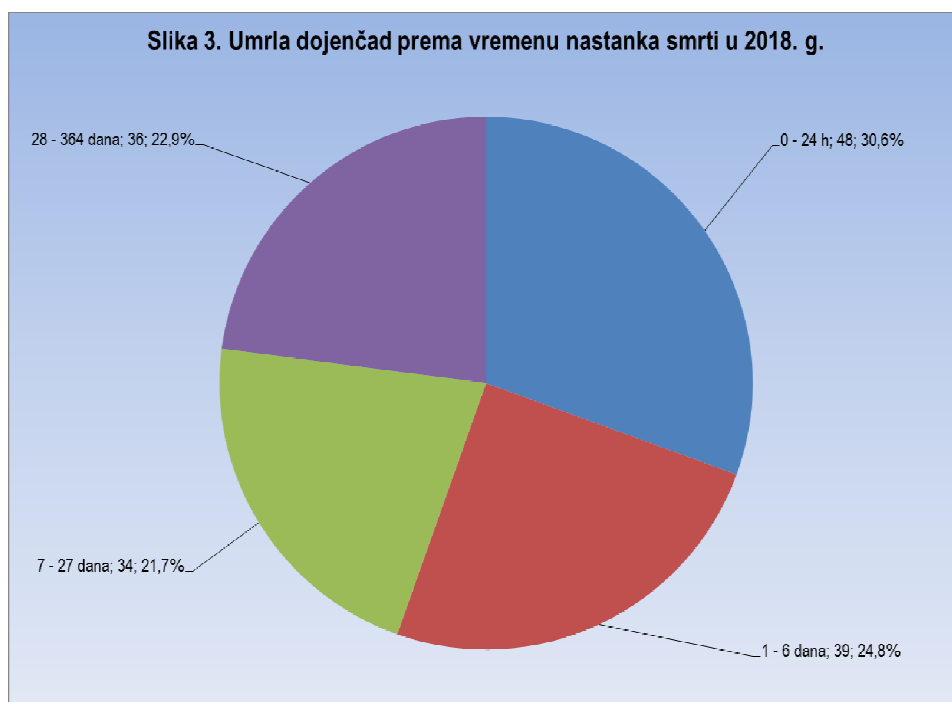
Županije	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Grad Zagreb	7,4	4,8	6,8	3,2	3,4	3,5	3,2	3,6	3,7	4,1
Zagrebačka	5,0	2,7	4,0	2,4	3,9	5,8	3,3	2,2	5,2	1,8
Krapinsko-zagorska	5,5	1,6	4,2	2,5	2,6	3,5	4,8	4,8	0,9	3,6
Sisačko-moslavačka	6,7	4,5	3,4	7,1	4,5	3,6	5,5	2,2	4,9	7,4
Karlovačka	4,5	2,7	3,9	1,9	5,7	6,9	5,3	5,1	5,3	2,1
Varaždinska	2,8	4,0	3,8	1,8	6,6	3,4	3,4	6,0	5,0	1,4
Koprivničko-križevačka	7,6	3,4	1,8	2,7	9,0	8,5	5,0	7,9	3,1	8,0
Bjelovarsko-bilogorska	4,1	5,6	4,7	3,5	3,7	6,7	6,2	3,1	2,2	4,0
Primorsko-goranska	5,3	4,4	4,4	4,4	3,7	4,6	3,8	3,5	4,2	3,8
Ličko-senjska	2,3	7,4	8,3	-	7,6	8,0	5,2	2,7	8,0	5,5
Virovitičko-podravska	4,6	7,0	4,9	3,8	5,1	4,1	1,4	8,7	1,5	2,9
Požeško-slavonska	3,6	5,1	1,4	5,4	5,7	0,0	3,1	8,1	1,6	1,7
Brodsko-posavska	7,8	5,8	4,3	7,0	4,0	4,2	4,6	4,6	7,8	5,9
Zadarska	3,3	4,5	5,4	2,8	3,0	3,1	4,5	7,0	3,9	5,2
Osječko-baranjska	4,2	7,0	3,2	4,5	3,2	8,6	4,7	4,6	2,1	4,7
Šibensko-kninska	2,0	4,0	6,7	3,3	5,6	6,6	3,7	1,2	1,3	6,3
Vukovarsko-srijemska	5,6	2,2	4,7	1,1	4,4	6,7	3,5	4,9	3,1	6,3
Splitsko-dalmatinska	4,3	4,0	4,8	4,9	3,9	5,3	4,6	3,9	5,6	4,2
Istarska	4,5	5,3	1,6	2,7	1,7	4,4	2,3	4,8	4,7	2,4
Dubrovačko-neretvanska	4,3	5,6	3,9	3,0	4,8	2,3	4,7	4,7	3,3	6,7
Međimurska	5,3	3,1	5,6	4,1	4,2	11,1	8,3	5,8	4,2	5,9
HRVATSKA	5,3	4,4	4,7	3,6	4,1	5,0	4,1	4,3	4,0	4,2

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2019. godine

Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine

Struktura dojenačkih smrti prema dobi

Najveći broj dojenačkih smrti zbiva se u ranom novorođenačkom razdoblju (ranom neonatalnom razdoblju, od 0 do 6 navršenih dana života), u kojem je 2018. godine umrlo 87 djece ili 55,4% ukupno umrle dojenčadi (u 2017. godini 72 ili 48,7% ukupno umrle dojenčadi), najčešće kao posljedica nezrelosti i nespremnosti djetetova organizma na život u vanjskom svijetu zbog preranog rođenja. U prvom danu života umrlo je 48/157 dojenčadi ili 30,6% ukupno umrle dojenčadi (u 2017. godini umrlo je 34/148 dojenčadi ili 23,0%) što pokazuje na važnost dostupnosti tercijarne razine neonatalnog liječenja u slučajevima prijevremenih poroda. U dobi 1 - 6 navršenih dana života umrlo je 39/157 dojenčadi, odnosno 24,8% (u 2017. godini 38/148, odnosno 25,7%). U kasnom neonatalnom razdoblju (7 - 27 navršenih dana) umrlo je 34/157 dojenčadi ili 21,7% ukupno umrle dojenčadi (u 2017. godini 25/148 ili 16,9%). Nakon neonatalnog razdoblja, od 28 do 364 dana života, umrlo je još 36 dojenčadi ili 22,9% ukupno umrle dojenčadi (u 2017. godini 51 dojenčade ili 34,4%) - slika 3.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2018. godine. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2018. godine

Rana neonatalna smrtnost u Hrvatskoj u 2018. godini iznosi 2,4/1.000 živorođenih, što predstavlja porast u odnosu na 2017. godinu (2,0/1.000 živorođenih). Prema posljednjim dostupnim, nepotpunim podacima *Eurostata* za 2017. godinu, najniža stopa rane neonatalne smrtnosti među zemljama EU-28 zabilježena je u Sloveniji (0,9/1.000, jedina manja od 1/1.000), dok je u 7 zemalja EU-28 bila u rasponu 1,0-1,5/1.000 (Finska, Švedska, Češka, Portugal, Španjolska, Litva, Mađarska). Najniža stopa rane neonatalne smrtnosti u Europi zabilježena je u San Marinu gdje nije bilo nijednog zabilježenog slučaja, a potom slijede Crna Gora (0,5/1.000), Bjelorusija (0,9/1.000), Norveška (1,3/1.000) i Island (1,7/1.000). Najviše stope rane neonatalne smrtnosti u EU-28 u 2017. godini zabilježene su u Danskoj (2,7/1.000), Bugarskoj (2,6/1.000) te Rumunjskoj i Latviji (2,4/1.000). Među europskim državama izvan skupine EU-28 najviše stope smrtnosti bilježe Sjeverna Makedonija (6,1/1.000), Kosovo (5,6/1.000) i Azerbajdžan (5,3/1.000). Kako velik broj zemalja nije dostavio *Eurostatu* podatke za 2017. godinu, nije bilo moguće izračunati prosječnu stopu rane neonatalne smrtnosti za EU-28 u navedenoj godini (tablica 5.). Prema zadnjim dostupnim podacima iz baze SZO-a „Zdravlje za sve“ za 2015. godinu, prosjek EU-28 za ranu neonatalnu smrtnost je iznosio 1,8/1.000, dok je prosjek svih 52 članica SZO Europske regije iznosio 3,0/1.000.

Tablica 5. Rana novorođenačka smrtnost u Europskoj uniji i nekim drugim europskim državama u razdoblju od 2010. do 2017. godine

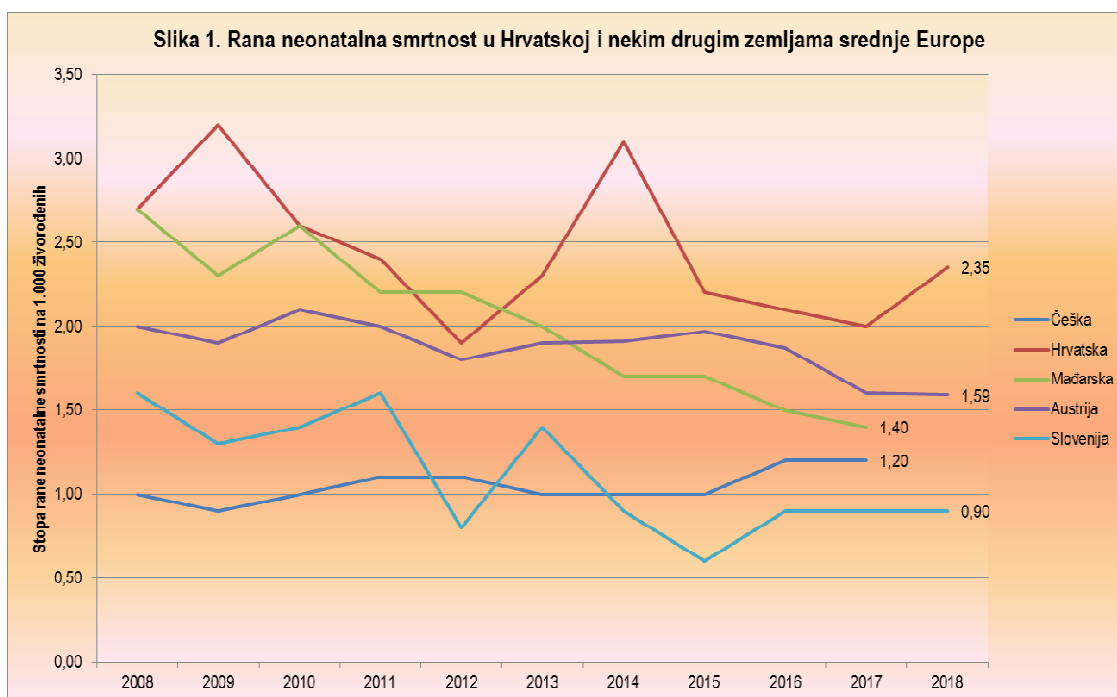
Zemlja/područje	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Europska unija (28 zemalja)	:	:	:	:	:	:	:	:
Austrija	2,1	2,0	1,8	1,9	1,9	2,0	1,9	1,6
Belgija	1,7	:	:	:	1,6	:	:	:
Bugarska	3,6	3,9	3,0	3,1	3,1	2,8	2,8	2,6
Cipar	2,2	1,9	2,4	:	:	:	:	:
Češka Republika	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,2	1,2
Danska	2,2	2,3	2,4	2,4	2,7	2,6	2,3	2,7
Estonija	1,6	1,0	1,3	0,7	1,1	1,2	0,7	:
Finska	1,1	1,3	1,2	0,9	1,1	1,0	1,0	1,1
Francuska	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	2,0
Grčka	1,5	1,3	1,2	1,8	1,8	1,9	1,8	1,6
Hrvatska	2,6	2,4	1,9	2,3	3,1	2,2	2,1	2,0
Irska	2,1	2,0	:	2,2	1,8	2,2	:	:
Italija	:	1,5	1,3	1,4	:	:	:	:
Latvija	2,4	3,2	3,2	1,8	2,1	2,0	1,7	2,4
Litva	1,7	2,1	1,5	1,5	1,6	1,7	1,6	1,4
Luksemburg	1,7	2,3	1,5	2,8	1,6	1,5	2,1	2,1
Mađarska	2,6	2,2	2,2	2,0	1,7	1,7	1,5	1,4
Malta	3,8	4,3	3,9	3,5	3,6	2,5	4,9	:
Nizozemska	2,1	2,1	1,9	2,0	1,9	1,7	2,0	2,0
Njemačka	1,7	1,9	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	1,8
Poljska	2,6	2,4	2,4	2,3	2,1	2,1	2,1	2,1
Portugal	1,1	1,5	1,5	1,2	1,5	1,4	1,5	1,2
Rumunjska	3,7	3,5	3,2	3,8	3,4	3,0	2,6	2,4
Slovačka	2,3	1,9	2,1	:	2,4	2,2	1,6	1,8
Slovenija	1,4	1,6	0,8	1,4	0,9	0,6	0,9	0,9
Španjolska	1,3	1,4	1,4	1,3	1,4	1,2	1,3	1,2
Švedska	1,1	0,9	1,1	1,4	1,1	1,3	1,1	1,1
Ujedinjeno Kraljevstvo	2,3	2,3	:	:	:	2,1	:	2,2
Albanija	:	:	:	4,4	4,7	4,3	5,7	5,0
Bjelorusija	:	1,1	1,1	:	1,0	0,8	0,9	0,9
Bosna i Hercegovina	4,9	:	3,4	:	:	:	:	:
Crna Gora	:	3,0	2,8	2,8	2,3	1,1	1,3	0,5
Island	1,0	0,2	0,4	:	:	:	0,0	1,7
Kosovo	:	8,2	:	:	:	5,1	5,2	5,6
Lihtenštajn	:	0,0	2,8	2,9	0,0	:	:	:
Moldavija	5,8	:	4,9	4,5	4,4	:	4,5	:
Norveška	1,3	1,2	1,2	1,2	1,4	1,2	1,1	1,3
Rusija	2,8	2,7	:	3,3	:	:	:	:
Sjeverna Makedonija	4,0	3,6	5,0	6,0	5,6	4,9	7,6	6,1
Srbija	3,3	3,8	3,4	3,9	3,6	2,9	2,9	2,5
Švicarska	2,8	2,5	2,5	2,8	2,7	2,5	2,5	2,4
Turska	5,6	5,3	5,4	4,8	5,1	4,7	4,3	3,9
Ukrajina	4,0	3,9	3,6	3,2	3,3	3,2	3,1	3,3

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 06.06.2019.; dostupno na <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>), Statistik Austria (zadnja izmjena: 21.08.2019.; dostupno na https://www.statistik.at/web_de/statistiken/menschen_und_gesellschaft/bevoelkerung/index.html); pristupljeno 03.10.2019. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine.

Kasna neonatalna smrtnost (7 - 27 dana života) u Hrvatskoj u 2017. godini iznosi 0,7/1.000, što predstavlja blago sniženje u odnosu na stopu iz 2016. godine (0,8/1.000); stopa je usporediva s prosjekom EU-28 članica iz 2014. godine, a prema zadnje dostupnim pokazateljima SZO „Zdravlje za sve“, baze podataka SZO-a. Isti pokazatelj za zadnje tri godine nije dostupan ni iz *Eurostat-ove* baze.

Postneonatalna smrtnost (28 - 364 dana) u Hrvatskoj je u 2017. godini iznosila 1,4/1.000, što predstavlja porast u odnosu na vrijednost iz 2016. godine (1,3/1.000). Prosječna vrijednost za EU-28 je bila nešto niža, 1,2/1.000 za 2014. godinu, također prema pokazateljima baze podataka SZO „Zdravlje za sve“. Pokazatelj za zadnje tri godine nije dostupan ni iz *Eurostat-ove* baze.

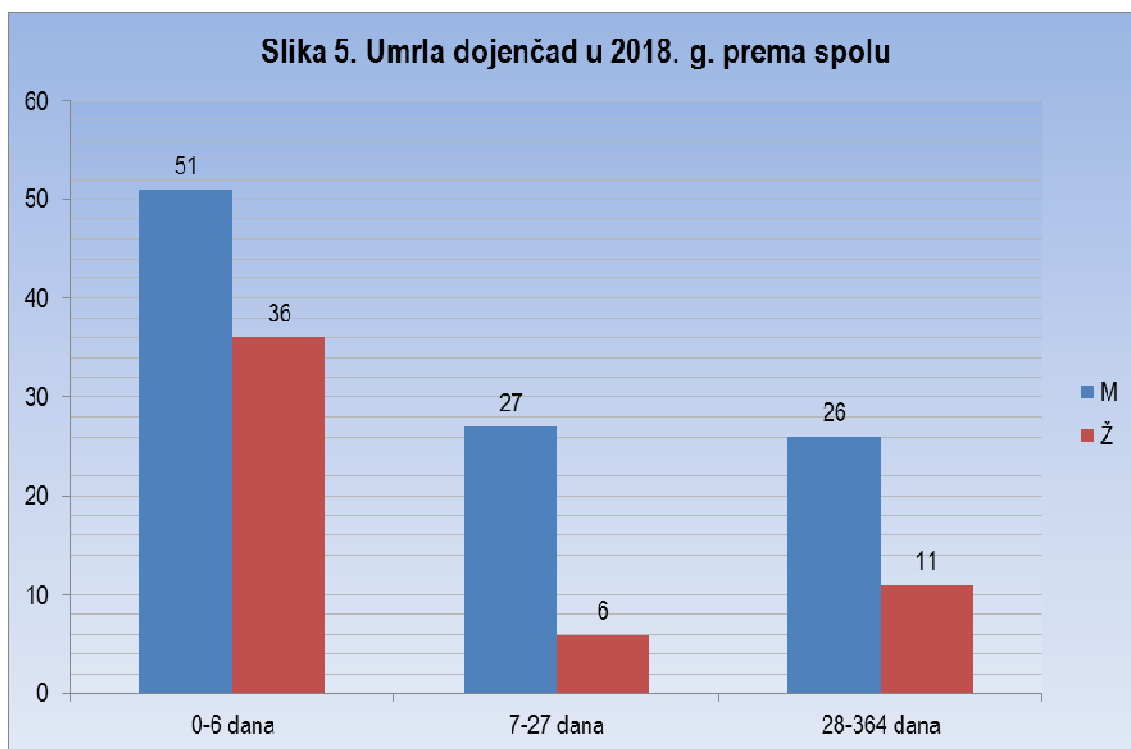
Već dulji niz godina ukupna dojenačka smrtnost u Hrvatskoj je viša u odnosu na većinu gospodarski razvijenih EU-28, ali i nekih tranzicijskih zemalja koje su članice od 2004. godine. Smanjenju ukupne dojenačke smrtnosti najviše bi doprinijelo preživljavanje u prvom danu života. Kako ishodi preranih poroda ne bi bili nepovoljni, što veći broj novorođenčadi vrlo niske porodne težine trebao bi se rađati u ustanovama koje imaju sve potrebne preduvjete za intenzivno neonatalno liječenje. Uz navedeno, u svrhu planiranja potrebnih kadrovskih i tehnoloških preduvjeta važno je analizirati više pokazatelja: provođenje transporta „*in utero*“ i novorođenačkog transporta, vrijeme upućivanja djeteta u ustanovu više razine nakon poroda i ishode bolničkog liječenja. S obzirom na navedene ishode, uz preživljavanje novorođenčadi potrebno je pratiti i učestalost razvojnih poremećaja i kvalitetu života preživjele nezrele nedonošćadi.

Izvor podataka: Eurostat (zadnja izmjena: 06.06.2019.; dostupno na <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>), Statistik Austria (zadnja izmjena: 21.08.2019.; dostupno na https://www.statistik.at/web_de/statistiken/menschen_und_gesellschaft/bevoelkerung/index.html); Nacionalni inštitut za javno zdravje (zadnja izmjena: 30.09.2019.; dostupno na <https://podatki.nijz.si/pxweb/si/NIJZ%20podatkovni%20portal/>); pristupljeno 03.10.2019. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine.

Dojenačke smrti prema spolu

Od ukupno 157 umrle dojenčadi, 104 (66,2%) dojenčeta su bila muškog spola, a 53 (33,8%) je bilo ženskog spola (slika 5.). Za usporedbu, u 2017. godini je od 148 umrle dojenčadi 89 bilo muškog (60,1%), a 59 ženskog spola (39,9%). Razlike u smrtnosti prema spolu su značajne, ali ovakva raspodjela se nalazi i u drugim istraživanjima, jer je broj rođenih muškog spola nešto veći u odnosu na ženski spol, a pružena zdravstvena zaštita je u Hrvatskoj, kao i drugim europskim zemljama dostupna i jednako-pravična (eng. *equity and equality*), neovisno o spolu.

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, 2019. godine. Obrada podataka: Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2019. godine